

PROGRAMA GENER@T

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ DEL PROGRAMA GENER@T

El present document és un recull d'instruments per avaluar l'aprenentatge de l'alumnat participant al programa socioeducatiu Gener@t, per a la prevenció de la violència de gènere en parelles adolescents. Aquest material és un annex dissenyat per a la implementació i avaluació del Gener@t, facilitant així la tasca dels docents que el vulguin implementar al seu centre educatiu.

Any

Maig 2018

Autors/es

Ainoa Mateos Inchaurredo (coord.). Universitat de Barcelona

Juan Llanes Ordoñez. Universitat de Barcelona.

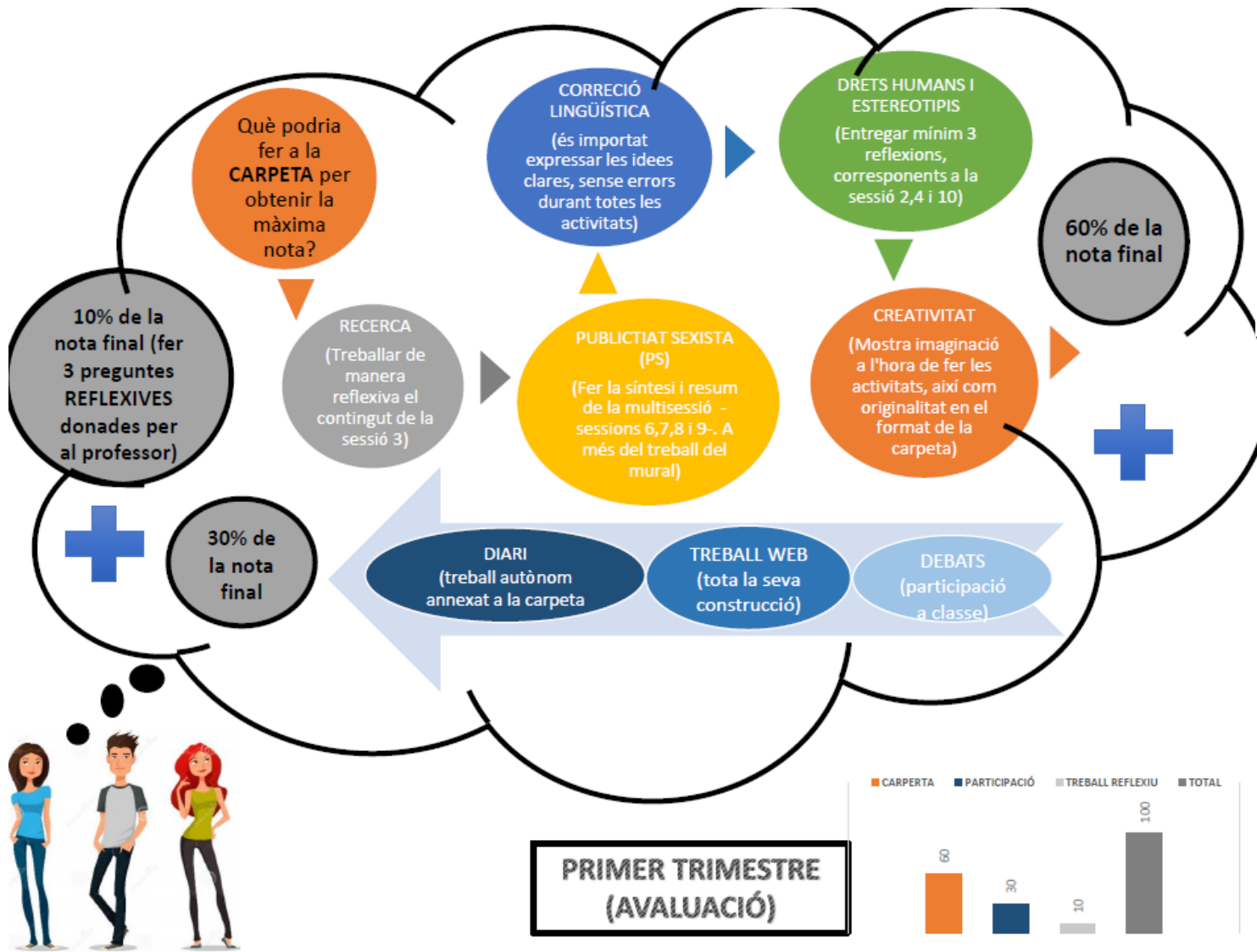
Aida Urrea Monclús. Universitat Autònoma de Barcelona.

Robert Izquierdo. Universitat de Lleida

Índex

Criteria d'avaluació del Programa GENER@T. Material explicatiu per a l'alumnat	3
Carepta d'aprenentatge: Rúbrica d'avaluació. Primer trimestre	5
Carpeta d'aprenentatge: Rúbrica d'avaluació. Segon trimestre	6
Relació del contingut de la carpeta d'aprenentatge i algunes preguntes per a la reflexió	7
Pre-test/Post-test de l'alumnat.....	14
Diari de camp del professorat	19

Criteris d'avaluació del Programa GENER@T. Material explicatiu per a l'alumnat

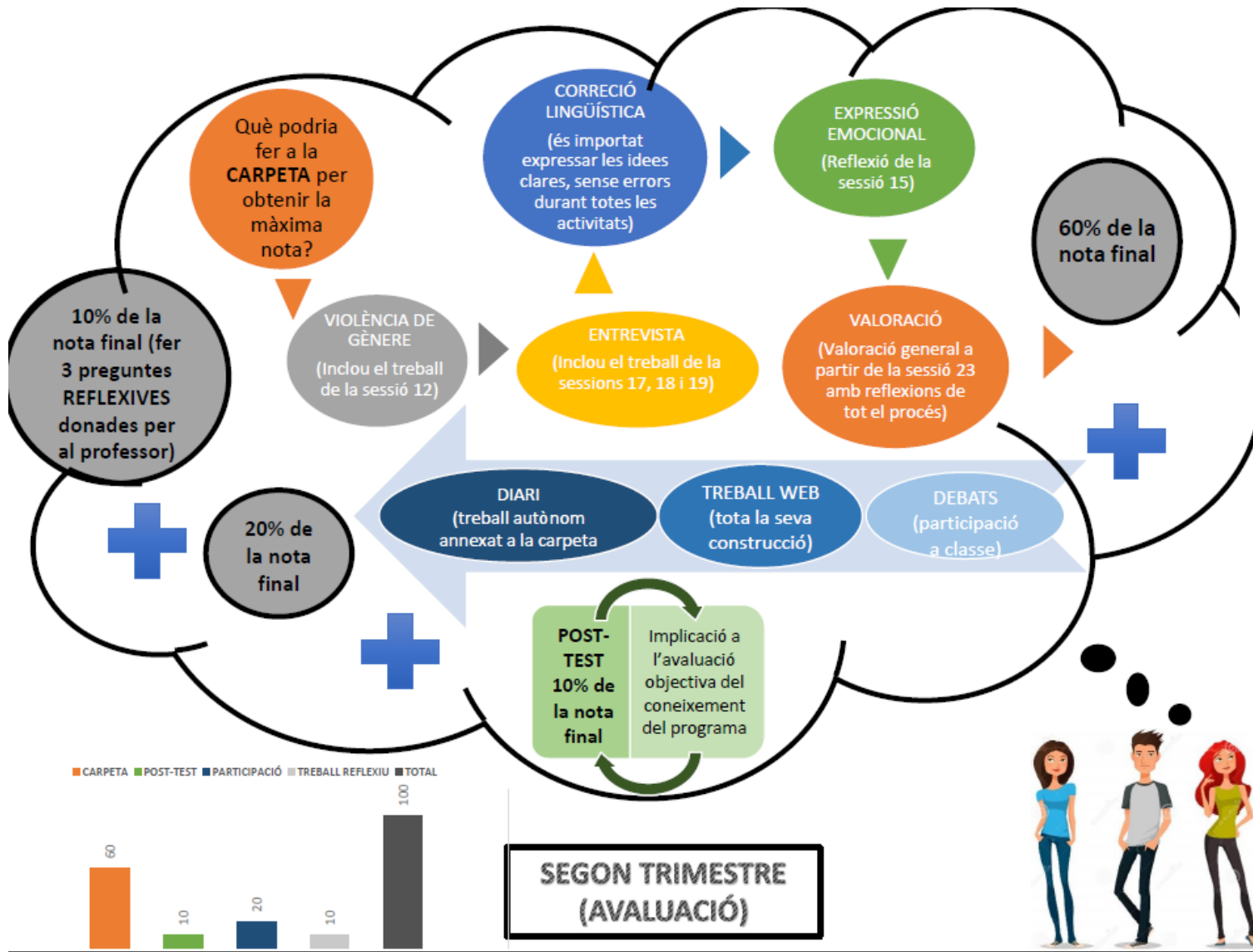

PRIMER TRIMESTRE

- Carpeta aprenentatge: 60%
- Participació a classe (inclou: debats + treball web + diari personal): 30%
- Treball reflexiu (3 preguntes seleccionades pel professorat de la graella de preguntes de reflexió): 10%

SEGON TRIMESTRE

- Carpeta aprenentatge: 60%
- Post-test: 10%
- Participació a classe (inclou: debats + treball web + diari personal): 20%
- Treball reflexiu (3 preguntes seleccionades pel professorat de la graella de preguntes de reflexió): 10%

CARPETA D'APRENTATGE: Rúbrica d'avaluació. Primer trimestre

RÚBRICA CARPETA D'APRENTATGE

PROGRAMA GENER@T

PRIMER TRIMESTRE

Nom.....

	EXCEL·LENT (10)	NOTABLE (8)	APROVAT (6)	INSUFICIENT (4)
DRETS HUMANS I ESTEROTIPS	Presenta el contingut de forma clara i organitzada. Hi ha un mínim de 3 reflexions: drets humans, històries animades, amor.	Presenta la majoria del contingut de forma clara i entenedora. Hi ha un mínim de 2 reflexions.	Presenta el contingut amb manca d'organització clara. Hi ha almenys 1 o 2 reflexions.	Presenta el contingut de forma desorganitzada. Les idees són força inconnexes. Hi ha només 1 o 0 reflexions incloses.
RECERCA	Inclou el resum individual i el resum de grup (collage) fruit de la seva recerca. Reflexiona sobre la metodologia i aporta dades fiables sobre els tipus de VG	Inclou el resum individual i el resum de grup (collage) fruit de la seva recerca. Reflexiona sobre la metodologia i aporta algunes dades sobre VG	Inclou només un resum fruit de la seva recerca, o bé l'individual o el de grup. Les dades que aporta sobre VG són pobres. No és capaç de reflexionar sobre la metodologia.	Inclou un dels resums que es requereixen en la recerca. No és capaç d'explicar la VG de forma entenedora ni inclou cap reflexió sobre la metodologia.
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA	Els textos són coherents, amb les idees clares i cohesionades. Utilitza un lèxic ric i variat, amb domini dels connectors i signes de puntuació. Molt pocs errors morfosintàctics i/o ortogràfics. Es té en compte el llenguatge no sexista.	Els textos són coherents, però hi ha algun problema de cohesió (puntuació, connectors,...). Utilitza un lèxic ric i variat. Molt pocs errors morfosintàctics i/o ortogràfics. Es considera el llenguatge sexista en la major part del text.	Els textos són coherents, però hi ha algun problema de cohesió (puntuació, connectors,...). Utilitza un lèxic adequat al tema. Hi ha alguns errors morfosintàctics i/o ortogràfics. S'ha cuidat poc o gens el llenguatge sexista.	Els textos contenen incoherències i presenten problemes de cohesió (puntuació, connectors,...). Hi ha molts errors morfosintàctics i/o ortogràfics. El llenguatge sexista no s'ha revisat.
PUBLICITAT SEXISTA (PS)	La síntesi i el resum del vídeo sobre PS són enriquidors. Inclou foto del producte final(mural) així com dibuix/ frase individual.	Inclou la síntesi i el resum del vídeo sobre PS. Inclou foto del producte final(mural) però no dibuix/ frase individual.	Inclou la síntesi o el resum del vídeo sobre PS, però no totes dues. Inclou foto del producte final(mural) però no dibuix/ frase individual.	Inclou només una part de la feina de grup (síntesi o resum) però res de la feina individual (foto, frase o dibuix).
CREATIVITAT	L'alumne/a mostra un alt grau de creativitat i imaginació en les cançons, dibuixos o frases que aporta. La presentació formal de la carpeta és original i atractiva.	L'alumne/a mostra un cert grau de creativitat i imaginació en les cançons, dibuixos o frases que aporta. Presentació formal correcta.	L'alumne/a mostra poca creativitat i/o imaginació en les cançons, dibuixos o frases que aporta. Presentació formal correcta.	L'alumne/a no mostra gens de creativitat ni imaginació en les cançons, dibuixos o frases que aporta. Presentació deficient.

NOTA FINAL:...../50

CARPETA D'APRENTATGE: Rúbrica d'avaluació. Segon trimestre

RÚBRICA CARPETA D'APRENTATGE

PROGRAMA GENER@T

SEGON TRIMESTRE

Nom.....

	EXCEL·LENT (10)	NOTABLE (8)	APROVAT (6)	INSUFICIENT(4)
VIOLÈNCIA DE GÈNERE	Presenta els continguts dels 2 articles amb comentaris i reflexions (de grup i individuals) sobre la recerca i el treball de premsa.	Presenta els continguts dels 2 articles amb comentaris i reflexions (de grup o individuals) sobre la recerca i el treball de premsa.	Presenta només el contingut d' 1 article amb comentaris i reflexions sobre la recerca i el treball de premsa.	Presenta el contingut d' 1 article sense cap tipus de comentari ni reflexió.
EXPRESSIÓ EMOCIONAL	Inclou la reflexió individual ben organitzada sobre què esperen d'una relació de parella i quins elements consideren que són importants per afavorir un bon tracte.	Inclou la reflexió individual sobre què esperen d'una relació de parella i esmenta només algun element que consideren que és importants per afavorir un bon tracte.	Inclou la reflexió individual sobre què esperen d'una relació de parella sense parlar de quins elements consideren que són importants per afavorir un bon tracte.	No inclou cap reflexió sobre què esperen d'una relació de parella; només inclou alguna opinió sobre maltractament entre parelles.
CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA	Els textos són coherents, amb les idees clares i cohesionades. Utilitza un lèxic ric i variat, amb domini dels connectors i signes de puntuació. Molt pocs errors morfosintàctics i/o ortogràfics. Es té en compte el llenguatge no sexista.	Els textos són coherents, però hi ha algun problema de cohesió (puntuació, connectors,...). Utilitza un lèxic ric i variat. Molt pocs errors morfosintàctics i/o ortogràfics. Es considera el llenguatge sexista en la major part del text.	Els textos són coherents, però hi ha algun problema de cohesió (puntuació, connectors,...). Utilitza un lèxic adequat al tema. Hi ha alguns errors morfosintàctics i/o ortogràfics. S'ha cuidat poc o gens el llenguatge sexista.	Els textos contenen incoherències i presenten problemes de cohesió (puntuació, connectors,...). Hi ha molts errors morfosintàctics i/o ortogràfics. El llenguatge sexista no s'ha revisat.
ENTREVISTA	Inclou el guió de les preguntes, l'àudio de l'entrevista i un resum acurat en format PowerPoint sobre el contingut de la mateixa.	Inclou el guió de les preguntes, l'àudio de l'entrevista amb alguna opinió sobre algun dels aspectes tractats.	Inclou només el guió i l'àudio de l'entrevista.	Inclou només o el guió de les preguntes o l'àudio de l'entrevista, però no totes dues coses.
VALORACIÓ	L'alumne/a és capaç de fer una valoració general de la seva participació i del programa, incloent comentaris tant metodològics com d'aprenentatge.	L'alumne/a fa una valoració general de la seva participació i del programa, incloent una reflexió general sota el seu punt de vista.	L'alumne/a fa una valoració general de la seva participació i del programa sense cap comentari ni recomanació.	L'alumne/a valora el programa i la seva participació de forma molt pobre.

NOTA FINAL:...../50

Relació del contingut de la carpeta d'aprenentatge i algunes preguntes per a la reflexió

Sessió del programa	Què es treballa?	Què incloure a la carpeta?	Preguntes per a reflexionar (activitat TREBALL REFLEXIU). Proposta: triar 3 preguntes 1er semestre (sessió 1 a 11) i 3 preguntes 2on trimestre (sessió 12 a 24)
1	Presentació del grup Presentació del programa Pretest	--	--
2	Legislació sobre drets humans, constitució i VG	Reflexió individual (2 línies) sobre quin son els drets més susceptibles a ser vulnerats i el per què. La reflexió es fa al voltant de la fitxa 2.1 . Reflexió/comentari en petit grup a partir de la reflexió individual sobre la fitxa 2.1. Fotografia, dibuix, frase, etc. que l'alumne/a hagi aportat a la construcció compartida del mural dels drets, així com una fotografia del producte final creat per tota la classe (mural)	Després de debatre en gran grup la temàtica sobre els drets humans i la constitució, et conviden a continuar reflexionant a la teva carpeta d'aprenentatge sobre: <ul style="list-style-type: none"> - Què és allò que més t'ha sorprès sobre els drets humans i la constitució? - Quins drets creus que no es respecten actualment en relació amb les dones? Per què? - Què podem fer?
3	Investigació VG, tipologia, causes, conseqüències	Cada alumne/a ha d'incloure a la carpeta d'aprenentatge un resum de la seva recerca individual (aquest resum serà allò que explicarà a la resta del petit grup per preparar el	Després de fer una recerca individual i la posada en comú en petit grup sobre la violència de gènere, tipologia, causes, etc.

Sessió del programa	Què es treballa?	Què incloure a la carpeta?	Preguntes per a reflexionar (activitat TREBALL REFLEXIU). Proposta: triar 3 preguntes 1er semestre (sessió 1 a 11) i 3 preguntes 2on trimestre (sessió 12 a 24)
		document conjunt) així com el resum final (pot ser un collage, resum, etc.) que fan en petit grup amb les aportacions de cada component.	<ul style="list-style-type: none"> - Destaca aquell o aquells resultats que més t'han sorprès i explica el perquè. - Destaca quin és el principal aprenentatge que et portes de la sessió d'avui. - Reflexiona sobre la metodologia que s'ha fet servir a classe. ¿T'ha agradat fer una recerca i aprendre de forma autònoma?
4	Formes de VG FR/FP violència gènere	Reflexió individual sobre la fitxa 4.1. de les històries animades. Aquesta fitxa conté preguntes per a reflexió (pag. 154 programa).	Després de veure tres situacions de violència de gènere en parelles joves, reflexiona: <ul style="list-style-type: none"> - Creus que la violència de gènere afecta a parelles adolescents? - La teva visió de la temàtica, ha canviat a partir de la sessió d'avui? En quin sentit?
5	Construcció de la web	Recull de la recerca en petit grup de webs educatives que han fet així com de les anotacions/comparacions sobre l'estructura de les webs consultades, continguts, etiquetes, links, etc. Anotació/síntesis de la posada en comú de possible estructura de web (en grup classe)	Un cop explorades diferents webs educatives.. <ul style="list-style-type: none"> - Cóm valores utilitzar la construcció de la web per aprendre més sobre VG?

Sessió del programa	Què es treballa?	Què incloure a la carpeta?	Preguntes per a reflexionar (activitat TREBALL REFLEXIU). Proposta: triar 3 preguntes 1er semestre (sessió 1 a 11) i 3 preguntes 2on trimestre (sessió 12 a 24)
6	MULTISESSIÓ Socialització de gènere	Recull de la recerca en grup i anàlisi de la publicitat sexista Recull de síntesis de l'activitat en petit grup sobre la igualtat/desigualtat en l'àmbit que els hi ha tocat treballar (familiar, laboral, etc.) així com el recull de les aportacions en la posada en comú de la resta de grups/àmbits analitzats.	<p>A partir del vídeo sobre "la masculinitat" ..</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creus que els rols de gènere ens limiten a homes i dones per igual? - Per què creus que s'accepten aquests rols? - Creus que la publicitat es sexista? Cóm ens afecta això al nostre dia a dia? La teva visió de la publicitat, ha canviat a partir d'aquesta sessió? <p>Recordes la cançó "El final de un cuento de hades" del Chojin? Torna a escoltar-la i reflexiona sobre què vol dir o què significa:</p> <p>"Un cuento real que se cuenta en cada Ciudad"</p>
7	Igualtat versus desigualtat Mites (amor romàntic i violència)	Fotografia, dibuix, frase, etc. que l'alumne/a hagi aportat a la construcció compartida del mural per trencar els mites i estereotips de gènere, així com una fotografia del producte final creat per tota la classe (mural)	
8		L'alumne/a ha d'incloure el treball individual d la cançó a la carpeta d'aprenentatge (ha de subratllar sobre la lletra de la cançó els primers indicis de violència) i complementar sobre la fitxa, amb un altre color, aquells elements que es treballin en la posada en comú i que no hagi identificat de forma individual.	
9			
10	Ideal de l'amor romàntic	Reflexió individual sobre: Cóm vull que m'estimin?	<ul style="list-style-type: none"> - Escoltar un testimoni real d'una jove que ha patit violència de parella, t'ha fet canviar la teva visió de la temàtica? En quin sentit?

Sessió del programa	Què es treballa?	Què incloure a la carpeta?	Preguntes per a reflexionar (activitat TREBALL REFLEXIU). Proposta: triar 3 preguntes 1er semestre (sessió 1 a 11) i 3 preguntes 2on trimestre (sessió 12 a 24)
	Violència de gènere i adolescents		<ul style="list-style-type: none"> - Què és allò que m'has t'ha impactat?
11	Construcció web	Incloure a la carpeta el resum que es fa en petit grup per inserir el contingut acordat a la web.	--
12	Incidència de la VG	S'inclou a la carpeta d'aprenentatge la recerca de com a mínim 2 articles per petit grup i el treball d'aquest article de premsa (subratllat, amb comentaris, etc.) Fotografia del diari que s'ha construït en gran grup a partir de les notícies que cada petit grup ha trobat.	<ul style="list-style-type: none"> - De totes les notícies que s'han parlat a classe sobre VG per construir el diari... quina t'ha cridat més l'atenció? Per què? - T'ha sorprès el volum de notícies que heu trobat sobre VG? Això, què t'ha fet pensar?
13	Construcció web	S'inclou a la carpeta d'aprenentatge el treball en petit grup per actualitzar la web (gràfics, links, taules, etc...)	--
14	Resolució de conflictes Habilitats socials i comunicatives		<p>A partir de la sessió actual, on s'ha fet una representació de rols sobre una discussió de parella, reflexiona:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creus que després d'aquesta sessió tens més elements per resoldre un conflicte? - Quines estratègies creus que son més efectives?
15	Expressió emocional (amor, passió i violència)	Reflexió individual sobre què esperen d'una relació de parella i quins elements consideren que són importants per afavorir un bon tracte.	<p>Reflexiona sobre...</p> <ul style="list-style-type: none"> - El amor pot amb totes les dificultats? - Consideres difícil identificar el mal tracte? Per què?

Sessió del programa	Què es treballa?	Què incloure a la carpeta?	Preguntes per a reflexionar (activitat TREBALL REFLEXIU). Proposta: triar 3 preguntes 1er semestre (sessió 1 a 11) i 3 preguntes 2on trimestre (sessió 12 a 24)
	Bon tracte vs maltractament	Resum/síntesis de la posada en comú de l'activitat en gran grup.	<ul style="list-style-type: none"> - Cóm podem construir parelles des de el bon tracte?
16	Construcció web	Incloure a la carpeta el resum del contingut que els hi toca treballar per incloure'l a la web. Aquest resum pot ser mitjançant foto, mapa, taula resum... ha de ser un resum creatiu.	--
17	Recursos atenció a la dona i a les víctimes de VG	Incloure al a carpeta el resum del contingut que han trobat, en petit grup, sobre la seva recerca de recursos d'atenció a la dona i víctimes de VG al seu entorn. Guió d'entrevista que faran al recurs seleccionat (activitat en petit grup)	<ul style="list-style-type: none"> - Consideres que la població, en general, coneix els recursos d'atenció a les dones? - I en concret, aquesta informació, creus que la coneixen els adolescents? - Creus que és important que aquesta informació la coneguin els adolescents? Cóm els hi podríem informar?
18	Entrevista (fora de l'aula) o sessió informativa a l'aula (si no es pot fer entrevistes fora de l'aula)	Si es fa entrevista fora de l'aula, els hi podem demanar que incloguin a la carpeta d'aprenentatge l'àudio de l'entrevista.	<ul style="list-style-type: none"> - T'ha semblat interessant escoltar a un/a expert/a de la temàtica? - Reflexiona sobre el contingut que més t'ha sorprès de l'entrevista.

Sessió del programa	Què es treballa?	Què incloure a la carpeta?	Preguntes per a reflexionar (activitat TREBALL REFLEXIU). Proposta: triar 3 preguntes 1er semestre (sessió 1 a 11) i 3 preguntes 2on trimestre (sessió 12 a 24)
19	Anàlisi entrevista	Incloure el anàlisi en petit grup de l'entrevista i el power point resum que s'elabora per la propera sessió. Si es reparteixen tasques, cal que a la carpeta d'aprenentatge quedi destacat l'aportació individual que es fa al petit grup.	--
20	Exposició resultats entrevista	--	<ul style="list-style-type: none"> - Dels recursos presentats a classe, els coneixies tots? - Si haguessis d'explicar a un company/a de classe els recursos presentats, què destacaries d'aquests? Quin et sembla imprescindible a conèixer pels adolescents?
21	Finalització web	--	<p>En la sessió actual, s'ha finalitzat la construcció de la web temàtica. Aquesta web, ha estat possible gràcies al treball de tots/es.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cóm valores el procés de construcció de la web? - Creus que t'ha motivat a aprendre més per actualitzar-la?
22	Difusió web temàtica	S'inclou a la carpeta d'aprenentatge el treball en petit grup per a publicitat la web i per a sensibilitzar sobre la temàtica (es pot registrar/adjuntar el material creat o, si es inviable	<ul style="list-style-type: none"> - Explica el procés de creació del vostre material publicitari: <ul style="list-style-type: none"> - Per què heu fet aquest material i no altre?

Sessió del programa	Què es treballa?	Què incloure a la carpeta?	Preguntes per a reflexionar (activitat TREBALL REFLEXIU). Proposta: triar 3 preguntes 1er semestre (sessió 1 a 11) i 3 preguntes 2on trimestre (sessió 12 a 24)
	Sensibilització en VG	per la mida de la publicitat –ex. Mural- poden fer una fotografia del resultat)	<ul style="list-style-type: none"> - Cóm creus que s'arriba més fàcilment als adolescents i joves? - Cóm t'has sentit com a publicista? És una tasca fàcil?
23	Revisió de la carpeta Valoració dels aprenentatges	Incloure a la carpeta d'aprenentatge una valoració general de la participació del programa, incloent comentaris tant metodològics com d'aprenentatge. Respondre a la pregunta que facilitem a la dreta de la taula.	<ul style="list-style-type: none"> - Creus que participar en el programa, t'ha canviat la forma de veure la temàtica? En quin sentit? - Creus que has adquirit nous coneixements? Destaca algun que hagi estat significatiu per tu i raona la teva resposta. - Respecte a la metodologia (fer recerques, rol playing, analitzar cançons, etc.) t'ha resultat atractiva? - Recomanaries a altres adolescents o companys/es participar en aquest programa? Per què?
24	Presentació web	--	--

Pre-test/Post-test de l'alumnat

A continuació presentem la resolució i argumentació de les deu preguntes tipo test que es respon al iniciar el programa (sense resolució) i al final del programa (on es complimenta i es pot observar la resolució). Aquestes preguntes tipo test es poden complimentar online o amb aplicatiu flash. Per més informació, consultar el programa GNER@T (Mateos, 2013)¹.

1) La violència de gènere és ...

- a) La violència a la llar
- b) La violència dirigida a la dona pel fet de ser dona**
- c) La violència entre homes i dones

Resposta: Històricament, s'ha legitimat el poder i la dominació de l'home sobre la dona, així com la passivitat i obediència de la dona cap a l'home. La violència de gènere es diferencia d'altres formes de violència pel seu objectiu: és una forma de violència dirigida cap a la dona pel fet de ser dona. Com assenyala Miguel Lorente (2001: 51) ¹ "*L'agressió a la dona és immotivada, desproporcionada, excessiva, estesa i amb intenció d'alliçonar, no tant de lesionar. Per això l'agressor és conscient del que fa i per què ho fa*". L'objectiu de la violència de gènere és mantenir la desigualtat de poder entre homes i dones.

Tots i totes hem de tenir els mateixos drets... ¡Depèn de tu!

¹ Lorente, M. (2001). *Agresión a la mujer. Realidades y mitos. Mi marido me pega lo normal*. Barcelona: Ares y Mares.

2) Tipus de violència de gènere que pot donar-se en parelles adolescents

- a) No hi ha violència d'aquest tipus en parelles adolescents
- b) Física i psicològica
- c) Física, psicològica i sexual**

Resposta: L'ONU (1993) a l'Assemblea General de les Nacions Unides defineix la violència de gènere com:

"Tot acte de violència basat en el gènere que té com a resultat possible o real un dany físic, sexual o psicològic, incloses les amenaces, la coerció o la privació arbitrària de la llibertat, ja sigui que ocorri en la vida pública o en la privada . Incloent la violència física, sexual i psicològica en la família, inclosos els cops, l'abús sexual de les nenes a la llar, la violència relacionada amb el dot, la violació pel marit, la mutilació genital i altres pràctiques tradicionals que atempten contra la dona, la violència exercida per persones diferents del marit i la violència relacionada amb l'explotació; la violència física, sexual i

---

¹ Mateos, A. (2013). Programa socioeducativo para la prevención de la violencia de género en parejas adolescentes. Madrid: Pirámide. Más información en: <https://www.edicionespiramide.es/libro.php?id=3277262>

psicològica al nivell de la comunitat en general, incloses les violacions, els abusos sexuals, la fustigació i la intimidació sexual a la feina, a institucions educacionals i en altres àmbits, el tràfic de dones i la prostitució forçada; i la violència física, sexual i psicològica perpetrada o tolerada per l'Estat, on vulgui que passi ". (Resolució 48/104 de l'Assemblea General de l'ONU, Declaració per a l'eliminació de la violència contra la dona, 20 d desembre de 1993)

3) La violència psicològica és ...

- a) Menys greu que la física
- b) Igual de greu que qualsevol altra forma de violència**
- c) Més greu que altres formes de violència

Resposta: L'increment de la sensibilització en matèria de violència de gènere ha contribuït a la condemna de les formes més visibles de la violència, com és la violència física. No obstant això, hi ha altres formes de violència més subtils com ara: el sexisme benèvol (es presenta amb un to protector de l'home a la dona però no deixa de ser una forma de control i creença en la desigualtat i en la "necessitat" de protecció de l'home sobre la dona), micro-masclismes i abusos emocionals o psicològics que són igual de nocius que altres formes de violència. L'abús psicològic, a llarg termini, és tan perjudicial i destructiu com altres formes de violència (física, sexual, etc.), ja que porten a la destrucció de la persona. El control sobre la parella, la gelosia, les prohibicions amb caràcter protector, els xantatges, les mirades desafiantes, els gestos de menyspreu, així com altres formes de violència emocional són molt perjudicials encara que no comportin sempre un dany físic. A més, l'abús físic sol anar acompanyat del psicològic. Abans d'aparèixer l'abús físic sol aparèixer el psicològic.

No ho oblideu .... No només fan mal els cops! Aposta pel "bon tracte"!

4) Quina llei regula la violència de gènere a Espanya?

- a) Llei Orgànica 1/2004 de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**
- b) Llei Integral 1/2004 de mesures contra la violència cap a les dones
- c) Llei Integral 1/2004 contra el masclisme

Resposta: A Espanya, la llei que regula la violència dirigida cap a les dones és la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la Violència de Gènere. La Llei Orgànica 1/2004 va ser aprovada per unanimitat pel Parlament espanyol amb la finalitat última d'eradicar progressivament la violència de gènere, que com resa en el paràgraf primer de l'apartat I de la seva Exposició de Motius "es manifesta com el símbol més brutal de la desigualtat existent en la nostra societat ". Amb aquesta finalitat, la Llei Integral proposa l'elaboració d'un Pla Nacional de Sensibilització i Prevenció de la Violència de Gènere "que introdueixi en la societat nous valors basats en el respecte dels drets i llibertats fonamentals i d'igualtat entre homes i dones". El Pla, a més, ha de dirigir "tant a homes com a dones des d'un treball comunitari i intercultural" (Ministeri d'Igualtat, 2008).

La igualtat de gènere no entén de diferències de gènere ... Aquesta lluita és de tots i totes. Apunta't a viure en igualtat!

5) La violència de gènere en la parella ...

- a) Es produeix en determinades cultures i classes socials
- b) Es pot donar en qualsevol cultura, classe social i edat**
- c) Es produeix en l'etapa adulta i en determinades cultures i classes socials

Resposta: La violència de gènere es dona en qualsevol cultura, classe social i edat. Els drets humans són drets universals que han de ser respectats amb independència del gènere, origen cultural, edat, etc. Les Nacions Unides en la seva 85ª sessió plenària, el 20 de desembre de 1993, va ratificar la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona, en la qual la hi reconeix com un greu atemptat contra els drets humans i sol·licita que es facin tots els esforços possibles perquè la declaració sobre l'eliminació de la violència contra la dona sigui "la declaració" universalment coneguda i respectada.

6) Les causes de la violència de gènere són ...

- a) Abús de substàncies (alcohol i drogues)
- b) Malaltia mental, alcohol i drogues
- c) Cap de les anteriors**

Resposta: L'alcohol i les drogues no són la causa de la violència de gènere. L'abús de substàncies són elements que faciliten o precipiten l'aparició de la violència però no són la causa. Són factors precipitants de la violència de gènere però no causants. La violència de gènere és un problema multi-causal, en el qual intervenen la interacció d'elements com: la ira, actituds hostils o violentes, sota repertori de conductes i habilitats socials assertives, percepció o creença vulnerabilitat de la víctima, etc.

L'abús d'alcohol i drogues accelera l'aparició de la violència quan apareixen al costat dels elements que s'han assenyalat anteriorment, però no són la causa de l'origen de la violència. Pel que fa a les malalties mentals, si aquestes fossin la causa de la violència de gènere, tots els malalts mentals agredirien a les dones. D'altra banda, és convenient assenyalat per desmitificar aquest mite de violència de gènere i malaltia mental, que tots els maltractadors no tenen historial mèdic de malalties mentals. Al seu torn, si assumíssim la malaltia mental com a causa de la violència de gènere hauríem de preguntar: Per què les dones amb malalties mentals no agredeixen als homes?

Recorda: "la violència és multi-causal... no acceptem excuses: davant el maltractament, tolerància zero!"

7) La gelosia en les relacions de parella són ...

- a) Una mostra d'amor, protecció i preocupació de la teva parella per tu
- b) Una forma d'abús o violència en la parella**
- c) Desconfiança però no violència

Resposta: La gelosia és una forma de control cap a la parella per por de la seva pèrdua. Aquestes estratègies de control tot i que es poden presentar d'una forma protectora o benèvola ("es porta així perquè la vol", "no vol perdre-la", etc.) no deixen de ser un signe de control i limitació i per tant una forma d'abús. El mite de la gelosia o creença de que la gelosia és un signe d'amor ha contribuït a justificar comportaments egoistes, injustos, violents i repressius en la parella. Les investigacions han trobat relació entre la gelosia en la parella i la violència de gènere. La presència de la gelosia en la relació de parella augmenta la probabilitat de patir violència.

No permetis que ningú t'humiliï, et sotmeti, et limiti o et tracti malament, això no és amor!

8) En una relació de parella ...

- a) Sempre hi ha un dels dos que domina
- b) La dominació d'un sobre l'altre és una forma de violència**
- c) Cap de les anteriors és correcta

Resposta: La violència de gènere en la parella es produeix per l'existència d'una relació asimètrica o de desigualtat de poder entre els membres de la parella. La dominació d'un membre de la parella sobre l'altre genera desigualtat i submissió. La violència de gènere en la parella és una relació desigual. En les relacions de parella amb violència de gènere es fan servir diferents formes de violència (física, psicològica, social, econòmica, etc.) per generar i mantenir la desigualtat de poder entre l'home i la dona. Les relacions de parella han de formar-se en un pla d'igualtat entre homes i dones. La creença de que en la parella ha d'existir un membre que lideri o domini en la parella, genera desigualtat i per tant violència.

L'amor i la violència són dues paraules incompatibles en una mateixa frase. Si hi ha violència, no hi ha amor!

9) Els rols de gènere són ...

- a) Una construcció social del paper dels homes i les dones**
- b) Les formes correctes d'actuar d'homes i de dones
- c) Cap de les anteriors és correcta

Resposta: El rol de gènere es defineix com un conjunt de normes de comportament arbitràries associades al gènere masculí o femení d'una determinada societat. El rol de gènere defineix el paper i la funció social de les dones i dels homes associant creences i actituds que es consideren més "adequades" per a homes i dones.

Els rols de gènere tradicionals relacionen el paper de la dona (el seu rol i funció social) amb l'afectivitat, la submissió, la debilitat, etc. El paper de l'home se situa en superioritat de la dona, i és tot el contrari al rol femení: no mostra sentiments, manté una posició de domini, força, etc. Aquesta visió tradicional de l'home i de la dona s'ha mantingut durant anys a la nostra societat promociada pel sistema patriarcal. Aquests patrons de comportament considerats "adequats" per als homes i les dones potencien relacions de poder desiguals en els diferents àmbits: la parella, àmbit laboral, social, polític, etc. Aquesta desigualtat i discriminació per gènere formen part de la violència de gènere que pateixen les dones en els diferents àmbits.

El sexisme limita a homes i dones!

10) La violència de gènere passa ...

- a) Dins de la llar
- b) Fora de la llar
- c) Dins de la llar i fora de la llar**

Resposta: La violència de gènere és aquella violència que passa dins i fora de la llar. La violència de gènere (violència cap a la dona pel fet de ser dona) pot donar-se en diferents àmbits: laboral, social, familiar, etc.

Així es recull en la definició de l'ONU (1993): "Tot acte de violència basat en el gènere que té com a resultat possible o real un dany físic, sexual o psicològic (...). Inclouent la violència física, sexual i psicològica en la família (...); la violència exercida per persones diferents del marit i la violència relacionada amb l'explotació; (...); la violència física, sexual i psicològica al nivell de la comunitat en general, (...) i la violència física, sexual i psicològica perpetrada o tolerada per l'Estat, on vulgui que passi".

La violència de gènere no és un assumpte privat és un assumpte de tots i totes!

DIARI DE CAMP DEL PROFESSORAT

Recorda! El diari de camp s'ha d'omplir després de cada sessió. Per facilitar les anotacions i reflexions pots utilitzar la guia de preguntes que presentem en aquesta fitxa. La teva participació i constància són imprescindibles per a la millora del programa!

Guia de reflexió: desenvolupament de la sessió (Amorós et al., 2005: 37²). Sessió número: _____

	Punts de reflexió	Molt d'acord	D'acord	Indiferent	Poc d'acord	En desacord
ESTRUCTURA DE LA SESSIÓ	Has presentat adequadament la sessió					
	Has introduït les activitats de manera atractiva					
	Has acabat una activitat i començat la següent sense forçar la situació					
	Has provocat una reflexió al grup en finalitzar la sessió					
	Reflexions qualitatives:					
OBJECTIUS DE LA SESSIÓ	Has transmès clarament els continguts de la sessió					
	Has relacionat els continguts teòrics amb les activitats					
	Has aconseguit tots els objectius de la sessió					
	Has acabat la sessió en el temps previst					
	Reflexions qualitatives:					
DINAMITZACIÓ DEL GRUP	Has mantingut la motivació del grup durant tota la sessió					
	Has aprofitat les experiències i les opinions de les persones participants per treballar les activitats					
	Has motivat a tots i totes les participants de la mateixa manera					

² Amorós, P., Palacios, J., Jiménez, J., Molina, M. C., Pastor, C., Cirera, L., et al. (2005). Características y presentación del programa. En: Programa para La formación de acogedores en familia extensa (p.37). Barcelona: Fundació "la Caixa".

	Has creat un ambient comunicatiu entre els i les participants					
	Reflexions qualitatives:					
ASPECTES QUE CAL TENIR EN COMPTE PER A LA PROPERA SESSIÓ						
	Sobre la planificació de la propera sessió:					
	Sobre les característiques i les necessitats del grup:					

Guia de reflexió: dinàmica de grup i participació (Urrea, 2015: 322³). Sessió número: ____

	Punts de reflexió	Molt d'acord	D'acord	Indiferent	Poc d'acord	En desacord
PARTICIPACIÓ	Intervencions adequades					
	Exposen obertament les opinions					
	Participen activament					
	Pregunten els dubtes					
	Reflexions qualitatives:					
MOTIVACIÓ	Assisteixen amb satisfacció					
	Gaudeixen de les activitats					
	Estan motivats per realitzar les activitats					
	Tenen iniciativa per desenvolupar les activitats					
	Es mostren interessats en el programa					
	Reflexions qualitatives:					
IMPLICACIÓ	S'impliquen en el programa					
	Proposen activitats variades					
	Mostren intencions de seguir formant-se					
	Reflexionen sobre el que aprenen					
	Reflexions qualitatives:					

³ Urrea, A. (2015). *L'enfocament de drets com a eina educativa per a la promoció de la infància. Proposta socioeducativa* (tesis doctoral). Universitat de Lleida. Lleida <https://www.tdx.cat/handle/10803/308124>

RELACIÓ	Resolen dubtes i ajuden els companys					
	Col·laboren en la preparació de les activitats					
	Respecten els companys					
	Valoren les aportacions dels companys					
	Superen la vergonya i la timidesa					
	Reflexions qualitatives:					